

Írta: Nagy Lajosné

ÉLETEK ÉS STATISZTIKA – AZ ÖRÖKBEADÓ ANYÁK VETÜLETÉBEN

Az Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermek- és Családvédelmi Szövetség olyan civil szervezetek kezdeményezésére jött létre 1996 áprilisában, amelyek egyetértenek abban, hogy a társadalom jövőjét a ma gyermekeinek biztonsága, a gyermekvédelem eredményessége határozza meg. A Szövetség munkájában résztvevő szervezetek és magánszemélyek világnézeti hovatartozástól, valamint pártoktól és politikai mozgalmaktól függetlenül egyetértenek abban, hogy az emberi élet a fogantatástól kezdődik. Munkánk célja, hogy a magzatukat nem kívántként hordó kismamák figyelmét felhívjuk arra a felelős szerepre, amit születendő gyermekük életében töltenek be. Ugyanakkor a szövetség a valódi döntési, választási szabadságot juttatja érvényre, amikor az abortusz-lehetőséggel szemben felajánlja a segítségét, ha a válsághelyzetben lévő nő ezt kéri.

A Szövetséget 1998. januárjától visszamenőleges hatállyal kiemelten közhasznú szervezetté nyilvánította a Fővárosi Bíróság.

A Szövetség munkatársai önkéntesen, ellenszolgáltatás nélkül, „szabadidejükben” végzik gyermekmentő tevékenységüket, a csecsemőgyilkosságok, abortuszok, család nélkül felnövő gyermekek magas száma miatt érzett megrendüléstől, és az ebből eredő jobbító szándéktól indítatva.

Az ún. „Alfa hangok”, minden megyében egy-egy mobiltelefonon várják a bajba jutott, tanácstalan, válsághelyzetben lévő nők, anyák hívásait.

Ingyen hívható zöld számunkon (06-80-630-333) éjjel- nappal élő hang várja a segítséget kérő hívását, mert ha nincs is bekapcsolva valamelyik megyei munkatárs telefonja, a hozzá érkező hívás átirányítódik az ún. központi ügyeletre.

Állami feladatot látunk el, jelenleg karitatív alapon, és nem csak beszélünk, hanem cselekszünk is!

Eddigi munkánkkal bizonyítottuk, hogy szükség van ránk, hiányt pótolunk, és lehet tisztességesen, törvényesen, pénz nélkül, már a legkorábbi életkorban is, nyíltan örökbeadni a vér-szerinti családjukban elutasított és gyakran titkolt gyermekeket.

Ma az állami intézmények csak a titkos örökbeadást vállalják, amikor is az anya nem tudhatja, hogy mikor, hol, kinek, és hová adják örökbe a gyermekét.

Munkánk tapasztalata az, hogy vannak olyan szülőanyák, akik igénylik azt, hogy tudják, kihez, kerül a gyermekük. A feldolgozott 100 nyílt örökbeadás tapasztalatában azt látjuk, hogy eddig nem jelentett különösebb problémát ez a nyíltság. Gyakorlatunk azt mutatja, hogy ez így jól működik, és erre szükség van.

Mi a későbbiekben is segítjük mindkét felet, ha a szülőanya információt szeretne, hozzánk bizalommal fordulhat, és az örökbefogadó családokkal is tartjuk a kapcsolatot. Megalakult az „Alfás családok” klubja, akik rendszeresen találkoznak.

MIT JELENT A NYÍLT ÖRÖKBEADÁS?

A törvény értelmében a szülők a gyámhivatalban nyilatkozatot tesznek, hogy lemondanak a gyermekükről az ott jelenlévő örökbefogadó házaspár javára, akik pedig nyilatkoznak arról, hogy a gyermeket a sajátjukként fogják felnevelni.

Abban az esetben, ha az anya még nem férjezett, akkor csak ő jelenik meg és ír alá, de ha férjezett és külön él, akkor a férj is kell az eljáráshoz, még ha nem is ő a gyermek biológiai apja.

Ezek azok a nem várt nehézségek, amiket csak „civil” mentalitással lehet megoldani. Az adódó nehézségeket sokszor azonnal kell megoldani, nem járhat le a munkaidő, nem lehet halogatni és tologatni az ügyintézkést, mert az a gyermek érdekét sérti. Találékonyak kell lenni, célratörőnek,

határozottnak, diplomatikusnak...és strapabírónak. Elkötelezettségünk indítéka, hogy ne a kórházban vagy a csecsemőotthonban várakozzon a rendezetlen életű és helyzetű anya gyereke, hanem minél hamarabb szerető karok vigyék haza, hivatalos, törvényes eljárás után.

Mi fontosnak tartjuk, hogy az anya gyakorolhassa azt a jogát, hogy gyermekének ő keressen családot, mert akkor tudja, hol, kinél nevelődik fel a gyermeke, akit ő nem tudott valamilyen oknál fogva vállalni. Ez számára is megnyugtató.

Az anyáknak persze nem könnyű lemondani a gyermekükről, de hisszük, hogy nekik is jó a nyílt eljárásban való részvétel. A körülményeiket ők ismerik, ők tudják, hogy miért kell így dönteniük, és ők hozzák meg a döntést. Mi mellettük vagyunk, töprengéseiket van kivel megosztani. Semmivel sem rosszabb az az anya, aki ilyen módon mégis gondoskodik a megszületettéről, és nem surran ki a kórházból felelőtlenül. Magát is áltatva azzal, hogy majd valamikor magához veszi.

A krízishelyzetbe jutott anyák történetei ezerfélék, mindegyikben közös azonban, hogy a család magukra hagyja őket a problémáikkal, és rájuk bízva a megoldást, hogyan keverednek ki belőle. Sajnos ma általános jelenség a családok szétesett állapota, a párkapcsolatok ziláltsága is

A gyámhivatali nyilatkozattételkor, amikor a résztvevők mindnyájan ott ülnek, a kérdések közti csendben semmihez sem hasonlítható légkör van. Felelősség a felelőtlenségben, boldog befejezett várakozás a régóta annyira áhított gyermek után, nyugalom.

Mindig voltak és mindig lesznek nők, akik gyermeküket nem kívánt teherként hordják, de nem szabad hagyni, hogy végzetes megoldásba, egy csecsemőgyilkosságba csússzanak bele.

A szülőanyját mindenkinek joga van megismerni, ezért is jobb a nyílt eljárás. Nem feszülnek titkok, nem suttog a szomszédság, az örökbefogadás egy tudott és lezárt aktus.

A megszületett gyermekek életében folytonosság van, élettörténete nem szakad meg, a múltjuk megmarad, hiszen szüleik is ismerik, és így tudnak róla beszélgetni.

Érdekes jelenség, hogy az az anya, aki már eldöntötte, örökbe adja az újszülöttjét, az szinte sosem nézi meg a megszületett kisbabát (ezt előre meg is kell beszélni a szülőszobai személyzettel), és nem is szoptat.

Az örökbefogadó házaspárok bizalommal és derűvel vállalják és fogadják meg, hogy egy másik ember gyermekét a sajátjukként fogják szeretni és felnevelni.

A krízisterhes anyát végig kísérik a szülésig. Ha kórházban van és kéri, akkor rendszeresen látogatjuk, hogy ne legyen egyedül. Mindig fenntartjuk az anya jogát arra, hogy csak a szülés után döntsön véglegesen: örökbeadja a babát vagy sem. Ez még abban az esetben is így van, ha már az örökbefogadó házaspárt is ismerjük. Az örökbefogadásra jelentkezőkkel személyesen beszélgetünk és elmondjuk, hogy milyen papírokat kell a hivatalos örökbefogadáshoz beszerezni.

Mindig teljesen előkészített ügyek kerülnek a gyámhivatalok elé, amit a legtöbb esetben értékelnek is a hivatalok munkatársai.

A történetek ezerfélék, és a megoldások sem mindig egyszerűek, sőt egyre furcsább esetekben kell közreműködnünk.

Éppen az egy civil szervezet jellemzője, hogy a munkatársak rugalmasan tudnak alkalmazkodni az éppen aktuális helyzethez és tennivalókhöz.

Megrendítő emberi kapcsolatokkal és krízishelyzetekkel találkozunk a munkánk során.

A jó munkához jó együttműködés is szükséges. Jó érzés, ha a hivatalokban hozzánk hasonló elhivatottan dolgozó gyámügyesekkel találkozunk, ha a kórházakban a szülész orvosok, kórházi védőnők kollegiálisán, megértően tudnak hozzáállni és segíteni, hiszen mi is ezt tesszük, és mindig a gyermekek érdekében.

Mindnyájunk felelőssége, hogy a segítség lehetőségéről eljut-e a korrekt információ a krízishelyzetben vergődő anyákhoz. Szerencsére egyre többen, átértik ezt a felelősséget és megadják a mi telefonszámainkat.

Mert a mi munkánk fizetsége a jó hír. Jó hír rólunk és a munkánkról! Erre azért van szükségünk, hogy a bajbajutott nők megtalálhassanak bennünket.

A nyílt örökbeadások a számok tükrében. Száz nyílt örökbeadással örökbeadó anya adatait dolgoztuk fel.

Családi állapot

Lány	54
Elvált	14
Férjes	12
Férjes, de külön él	13
Élettárs	5
Özvegy	2

A férjes, de külön élő kategória azért van kiemelve, mert az örökbeadáshoz mindig a törvényes férjet kell előkeríteni, hiszen a törvények szerint ő az apa. A számokból látszik, hogy a magányos, magukra maradt nők kényszerülnek az örökbeadásra.

Lakóhely

Budapest	12
Város	40
Falu	47
Hajléktalan	1

A lakóhely szerinti megoszlás nem mutat különbséget a falu és a város között.

Az örökbeadó anyák életkora

Kiskorú (18 év alatt)	11
18-25 év között	44
26-35 év között	28
36 év fölött	17

Az örökbeadó anyák életkori megoszlása is azt mutatja, hogy a 18-25 év közötti korosztályban a legtöbb az örökbeadás, mint ahogy a szülés is. Ezek az anyák azonban családi háttér és lakáslehetőség nélkül kényszerülnek erre a megoldásra. Érdekes jelenség, hogy a 36 éven felüli anyák közül a fele papíron házasságban él, de valójában rendezetlen párkapcsolatokban élnek, mert a legtöbb esetben a biológiai apák nem a törvényes férjek.

Iskolai végzettség

Kisegítő iskola	2
Tanuló	5
8 általánosnál kevesebb	5
8 általános	49
Szakmunkás	17
Középiskola	19

Főiskola	3
----------	---

A számok azt mutatják, hogy az anyák közel kilencven százaléka legalább az általános iskolát elvégezte, sőt harminckilenc százalékuknak szakmája, érettségije, sőt közülük háromnak diplomája (közülük kettő pedagógus) is van.

Hányadik gyermekét várja

Első gyermekét	29
Másodikat	26
Harmadikat	23
Negyediket	14
Ötödiket	6
Hetediket	2

Megdöbbenően magas, az első és a második gyermeküket örökbeadók száma. Sok köztük a nagyon fiatal éretlen emberek, éretlen, gyors kapcsolatok, ártatlan babák. Ha már az első gyermekét is örökbe adja egy nő, hogyan tud valaha is családot teremteni?

Döbbenet hallgatjuk az élettörténeteket, a zilált családi történeteket, amiket megosztanak velünk.

Úgy tűnik, a bajok már a családban kezdődnek, a fiatal anyák helytelen hozzáállása a saját gyermekükhöz a saját gyermekkori életükre vezethető vissza. Aztán a mai fiatalok az iskolából is úgy kerülnek ki, hogy nem hallottak a magzati élet fejlődéséről, az élet értékéről, a felelős párkapcsolatokról, a természetes családtervezési lehetőségekről, a felelőtlenség súlyos következményeiről, a terhesség-megszakítás veszélyeiről.

Sok esetben a gyermekükhöz való hozzáállásuk a gyerekkorukra vezethető vissza.

Az 5-7. gyermeküket váró nők, akiknek már felnőttek a gyerekeik és bár a körülményeik miatt vállalhatnák az újszülöttet, azt mondják, azért adják inkább örökbe, mert nem akarnak újra kezdeni egy kicsi gyerekkel.

Azt is tapasztaljuk, hogy a nők több esetben inkább ragaszkodnak a bizonytalan párkapcsolatukhoz, mint a gyerekükhöz. Itt viszont a férfi jelenti ki, hogy neki gyerek nem kell.

Megyék szerinti eloszlás az örökbeadó anyák és örökbefogadásra kerülő újszülöttek lakóhelye szerint.

Megye	Örökbeadó anyák száma	Az örökbefogadott újszülöttek száma
Bács-Kiskun	5	2
Baranya	7	9
Békés	1	5
Borsod-Abaúj-Zemplén	6	3
Csongrád	1	1
Fejér	6	6
Hajdú Bihar	2	-
Heves	6	-
Komárom-Esztergom	2	4
Nógrád	-	4
Pest	24	24

Somogy	9	3
Szabolcs Szatmár Bereg	5	1
Szolnok	2	-
Tolna	2	3
Vas	2	-
Veszprém	7	19
Zala	1	9

Ezek mögött a számok mögött az „Alfa-hangok” elkötelezett, komoly és körültekintő munkája van, és meggyőződésünk, hogy nem kevés a csecsemőgyilkosságtól megmentett újszülött is közöttük. A számokból nem tükröződik viszont, hogy az esetek néha több megyét is érintenek, hiszen a titkolt terhes a saját megyéjéből egy másik megyébe szül, és a baba egy harmadik megyébe kerül az örökbefogadás következtében. Vannak aztán olyan megyék, ahol a titkoltan szülő nőt mindig készségesen befogadják. (Veszprém – 15 szülés)

Az esetek mögött a szakemberekkel, a védőnőkkel, orvosokkal, gyámügyi dogozókkal való jó együttműködésünk is benne van. Köszönet érte nekik!

Lakóhelyén gondozás alatt állt (orvos, védőnő)

igen 56

nem 44

Az apa tud-e a terhességről?

igen 47

nem 53

Az apa tud-e az örökbeadásról?

igen 46

nem 54

A nagyszülő, illetve a rokonok tudnak-e a terhességről?

igen 52

nem 48

A nagyszülők, illetve a rokonok tudnak-e az örökbeadásról?

igen 46

nem 54

A lakóköznyezet tudja-e a terhességét?

igen 33

nem 67

A lakóköznyezet tudja-e az örökbeadást.

igen 16

nem 84

A válsághelyzetben lévő titkolt terhesek több mint 50 %-a az apa elől is titkolja a gyermek létezését, a szülők és rokonok körében is hasonló arányú a titkoltság, de a legnagyobb mértékű a lakókörnyezet előtt a titokkényszer.

Az az apa, aki tud a gyermeke születéséről, tud a további sorsáról is, van olyan eset, hogy közösen hozzák meg a döntést az örökbeadásról.

Meglepően magas a nem gondozottak száma. Terhesgondozásra 44 %-uk nem jelentkezett, olyan nagy volt a titokkényszerük. A mi segítségünkkel szültek kórházban, sok esetben a lakóhelyüktől távol.

Mindent megtesznek annak érdekében, hogy ne ítéljék el őket, mindenáron megfeleljenek az elvárásoknak. Nem akarják, hogy a környezetük megtudja, hogy lány, özvegy, elvált, egyedül élő létükre gyermeket várnak.

A titkolás mértéke között is van különbség. Az újszülött gyilkosság szempontjából, a legveszélyesebb az, aki mindenki elől titkolja állapotát, ők a legmagányosabbak.

Vannak, akik orvoshoz, védőnőhöz elmennek, de a lakókörnyezetükből el szeretnének menni arra az időre, amíg megszülnék, letenni a terhet, és utána visszatérni, mintha mi se történt volna... Ezek a gyerekek kerülnek a segítségünkkel nyílt örökbefogadással családba.

Mások terhességüket a család elől nem tudják titkolni, de mégsem mennek el védőnőhöz, orvoshoz. Ők nem bíznak a titoktartásban – pedig ebben lehetne bízni – és attól is félnek, hogy szemükre vetik: „miért nem vetették el időben?”

Nemek szerinti megoszlás

Fiú 55

Lány 45

A gyermek családba kerülésének időpontja (a születést követően)

1 héten belül	64
2 héten belül	17
1 hónapon belül	8
3 hónapon belül	8
15 hónaposán	1
6 évesen	1

1 gyermek, aki egy 14 éves anyától született, a kórházban, fejlődési rendellenesség miatt meghalt

Az esetek döntő többségében az újszülött az élete első napján már az örökbefogadó szülei simogatását érzi, a korai kötődés minden előnyével. A gyermekek számára a legfontosabb, hogy minél hamarabb biztonságban, állandóságban, szeretetben éljenek. Ezt leghamarabban a nyílt örökbeadással lehet elérni. Ahogy azt a táblázat mutatja, az Alfa Szövetség munkája nyomán, 100 újszülöttből 81 a születést követően két héten belül családba került, hivatalos gyámhivatali jegyzőkönyv után, kihelyező határozattal!

Munkánk a válsághelyzetbe jutott anyák megsegítéséből áll, a nyílt örökbeadás csak egy lehetséges megoldás, ha az anya így dönt.

Tevékenységünkben, nem is törekszünk feltétlen az örökbeadásra. Szerencsére sok megtartott „gyermekünk” is van, akik mégis édesanyjukkal maradtak. (113 megtartott gyermek)

120 anyát segítettünk a szülésig kismamaotthonba kerülni, anya-gyerek otthonba segítettünk kerülni gyermeket anyát 375 esetben, és 647 esetben babakelengyét adtuk az anyának.

Az újabb újszülött gyilkosságok arra figyelmeztetnek, van még tennivalónk bőven.

Mindannyiunk felelőssége, hogy a titkukat kétségbeesetten megőrizni akaró és gyermeküket igazán teherként viselő anyákhoz eljusson az információ, kétségbeesett helyzetükben segítséget tud nyújtani az Alfa Szövetség is.

Nagy Lajosné-Móruicz Lajosné
szociális munkás-iskolavédőnő
egyházmegyei karitászigazgató Pest megyei Alfa hang
Fejér megyei Alfa-hang
06-309-541-005, 06-309-541-011